

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **T. V. T.**, zast. Mgr. Richardem Polmou, advokátem, se sídlem v Mladé Boleslavi, nám. Republiky 946, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2004, č. j. 48 Az 97/2004 – 39,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaného“) ze dne 29. 3. 2004, č. j. OAM-5539/VL-07-P17-2003, nebyl žalobci udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o azylu“), a současně bylo vysloveno, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Správní orgán v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že žadatel o azyl uváděl zcela odlišné údaje ohledně důvodů jeho vycestování z Vietnamu, které svědčily o nevěrohodnosti jeho výpovědi. V žádném případě však, včetně jím vyjádřené nespokojenosti s celkovou nepříznivou ekonomickou situací v zemi původu, neuvedl nic, co by nasvědčovalo splnění zákonných podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, neboť nebylo zjištěno, že vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, či se jiným způsobem politicky angažoval, když jmenovaný neuvedl žádný případ, kdy by měl ve vlasti z výše uvedeného důvodu konkrétní problémy se státními orgány. Tyto problémy nelze však ani předpokládat, jelikož svoji nespokojenost s nepříznivým ekonomickým stavem země původu ani se stávajícím režimem nijak neprojevoval. Správní

orgán neshledal rovněž důvody pro udělení azylu podle § 13 uvedeného zákona (za účelem sloučení rodiny azylanta), ani podmínky pro udělení azylu humanitárního ve smyslu § 14 téhož zákona. Současně nezjistil existenci překážek vycestování cizince, jak mu ukládá ustanovení § 28 zákona o azylu v platném znění.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včas u Krajského soudu v Praze žalobu, v níž namítal, že správním orgánem byla porušena ustanovení § 3 odst. 3, 32 odst. 1, 46, 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „správní řád“), neboť správní orgán nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci a neprovedl všechna nutná šetření k objasnění všech okolností rozhodných pro řádné posouzení věci. Důkazy, které si opatřil, nebyly úplné, a došlo proto k porušení ustanovení § 32 odst. 1 a 34 odst. 1 správního řádu. Dále bylo podle názoru žalobce porušeno ustanovení § 12 a 91 zákona o azylu. Uvedl, že v případě návratu do Vietnamu by mu hrozilo vězení za nedovolené opuštění republiky, přičemž tresty za tento čin jsou kolem 10ti let odnětí svobody. (Proto by se na něho měly vztahovat překážky vycestování podle § 91 odst. 1 zákona o azylu.) Konkrétně žalobce uvedl, že hlavním důvodem vycestování a žádosti o udělení azylu v České republice byla ekonomická situace ve Vietnamu, nemohl zde sehnat práci, přičemž je obecně známo, že Vietnam je chudou zemí. Pokud by byl nucen vrátit se do Vietnamu, nemá reálnou naději, že by si našel zaměstnání či bydlení. Hrozilo by mu tak reálné nebezpečí nepřežití. Tyto důvody jsou podle jeho názoru převážně humanitární a nasvědčují tomu, že by mu měl být udělen humanitární azyl. Ve Vietnamu by neměl možnost získat prostředky k obživě ani společenské uplatnění. Správnímu orgánu vytýká, že dospěl k nesprávným závěrům, které neodpovídají obsahu platné právní úpravy. Žalobce proto navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil tomuto orgánu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 9. 2004, č. j. 48 Az 97/2004 – 39, žalobu zamítl a rozhodl dále tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel z obsahu správního spisu, z něhož zjistil, že žalobce v žádosti o azyl uvedl jako důvod pro udělení azylu obavy z toho, že v případě návratu do vlasti by musel nastoupit výkon zbytku trestu odnětí svobody, z něhož v roce 1988 uprchl. Byl odsouzen ke dvěma letům nucených prací zato, že pomáhal otci při montování kol, což bylo kvalifikováno jako prodej falšovaného zboží. Dále sdělil, že se obával postihu policie, neboť se dozvěděl, že policie jej hledala proto, že pomáhal vyrábět písmena na plakáty demonstrantům, o nichž věděl, že vystupují proti ústřední vládě ve Vietnamu. Při pohovoru, který s žadatelem byl proveden 2. 12. 2003 sdělil, že se obává nástupu zbytku trestu za nedovolenou výrobu kol a současně uvedl, že odsouzení pokládal za nespravedlivé. Krajský soud dovodil, že uvedené důvody nelze podřadit pod žádnou ze skutečností, které jsou uvedeny v ustanovení § 12 zákona o azylu jako odůvodňující udělení azylu; správnímu orgánu proto nelze vytknout, že po zhodnocení skutečností uváděných žalobcem a po zvážení zpráv o politické a ekonomické situaci a o dodržování lidských práv a svobod ve Vietnamu neshledal, že v případě žalobce existuje některý z důvodů upravených v citovaném zákonném ustanovení. Krajský soud se ztotožnil i se závěrem správního orgánu o tom, že žalobce nesplňoval podmínky ani pro udělení azylu podle § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu. Ve vztahu k výroku o překážkách vycestování citoval ustanovení § 28 a 91 zákona o azylu a uvedl, že se zcela ztotožnil se závěrem správního orgánu, uvedeným v napadeném rozhodnutí, neboť rovněž dospěl k závěru, že stěžovatel není osobou, u které by existovaly překážky vycestování. Pokud žalobce poukazoval na neúplně zjištěný stav věci, krajský soud konstatoval, že tak činil pouze v obecné poloze, neuváděl žádné konkrétní důkazy, které by měly být podle jeho názoru provedeny k úplnému zjištění stavu věci. Proto soudu nezbylo, než rovněž v obecné poloze konstatovat, že před vydáním

napadeného rozhodnutí byl skutečný stav věci správním orgánem zjištěn dostatečně, když tento orgán vycházel při svém rozhodování ze zprávy o situaci v zemi původu žalobce, zejména materiálu Ministerstva vnitra Velké Británie – Zpráva o Vietnamu, říjen 2003, Informace MZV ČR ze dne 18. 3. 2004, č. j. 106847/2004-LP, a aktuální informace z databanky ČTK. Podle názoru krajského soudu se správní orgán náležitě vypořádal s obsahem těchto zpráv a proti jejich obsahu žalobce nevznosl žádné konkrétní námitky. Dospěl proto k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, v níž uvedl, že směřuje proti oběma výrokům napadeného rozsudku. V kasační stížnosti namítal, že pouze jediný pohovor se žalovaným nemohl v žádném případě postačovat pro závěr o udělení či neudělení azylu. Uvedl, že některým otázkám, které mu byly položeny, úplně nerozuměl, nechápal jejich obsah a neměl dostatek času na jejich zodpovězení a promyšlení. Namítal dále, že v tomto řízení nebyl zastoupen právním zástupcem ani tlumočníkem. Pokud by byl zastoupen advokátem, uplatnil by všechna svá práva tak, jak zaručují platné zákony ČR a mezinárodní dohody, jimiž je ČR vázána. Uvedl dále, že v ČR žije již déle než rok a půl a z Vietnamu přicestoval především z politicko-ekonomických důvodů za prací, neboť ve Vietnamu nemohl sehnat zaměstnání, jímž by se uživil. Neměl ani možnost opatřit si zde bydlení. V České republice se bez problému začlenil do společnosti, snažil se najít si práci a bydlení, s čímž mu pomohl jeho přítel L. L. a jeho manželka B. T. T., kteří již zde mají trvalý pobyt a podnikají v obchodě se zbožím. Ti zajistili stěžovateli zaměstnání i bydlení na adrese T. S., Ž. 95, od nich má také podepsané čestné prohlášení o ubytování ze dne 3. 11. 2004. Stěžovatel zdůrazňuje, že hlavním důvodem jeho přestěhování do České republiky byla nejenom jeho ekonomická situace v zemi původu, ale i jeho oprávněná obava před případným uvězněním, neboť by mohl nastoupit zbytek výkonu trestu kvůli falšování zboží. Neměl by možnost najít si ve Vietnamu zaměstnání a hrozilo by mu reálné nebezpečí nepřežití a věznění po zbytek výkonu trestu. Jde o důvody převážně humanitární, které stěžovatel považuje za dostatečné pro udělení azylu. Domnívá se, že jsou naplněny podmínky pro udělení azylu podle § 12 či § 13 zákona o azylu. Výše uvedené argumenty svědčí podle jeho názoru pro odůvodnění kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) zákona č. 150/2002 Sb. (soudní řád správní – dále jen „s. ř. s.“). Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Praze k dalšímu řízení. Současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost jejího podání a uvedl, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Zdůraznil, že myšlenka stěžovatele, kterou se vrací do řízení před správním orgánem, že pouze jediný pohovor s ním nemohl v žádném případě postačovat pro udělení či neudělení azylu, je zcela nová, stejně jako jeho tvrzení, že některým otázkám úplně neporozuměl či nechápal jejich obsah a neměl dostatek času na jejich zodpovězení. V žalobě proti napadenému rozhodnutí totiž tyto skutečnosti neuváděl. Žalovaný odkázal na obsah protokolu o pohovoru, který stěžovatel za přítomnosti tlumočníka jako správný podepsal a doplnění nežádal. O možnosti nechat se zastupovat advokátem i v řízení před správním orgánem byl poučen, nežádal je, přičemž právní zastoupení zde není povinné, stejně jako v řízení před krajským soudem. V řízení před správním orgánem mu tlumočník zajištěn byl a v řízení před soudem potřeba jeho ustanovení nevyšla najevo. Správní orgán označil proto stěžovatelovy námitky za bezpředmětné. K důvodům kasační stížnosti pak uvedl, že soud při posuzování podmínek pro udělení azylu podle § 12 či 13 zákona o azylu vycházel ze stěžovatelem

sdělovaných údajů v žádosti o udělení azylu a jeho výpovědi do protokolu o pohovoru. Z těchto údajů vycházel i soud, který se ztotožnil zcela se závěrem, že jde o důvody nepodřaditelné pod skutečnosti uváděné v ustanovení § 12 zákona o azylu či § 13 téhož zákona. Ani tento závěr soudu stěžovatel v kasační stížnosti nerozebírá, nýbrž v ní jen, podobně jako v žalobě, objasňuje, že je ekonomickým přistěhovalcem a ze správního řízení vzpomíná, že by ve Vietnamu mohl nastoupit zbytek trestu kvůli falšování zboží a vyjadřuje názor, že jsou dány humanitární důvody podle zákona o azylu. Přitom ve správním řízení stěžovatel nic takového, že není schopen se sám uživit a nemá bydlení, netvrdil. Žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku pro nedůvodnost takového návrhu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že se stěžovatel dovolává důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) zákona č. 150/2002 Sb. (soudní řád správní - dále jen „s. ř. s.“).

Podle § 103 odst. 1 lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené a) nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, b) vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost, d) nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo v nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, e) nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Nejvyšší správní soud nejprve předesílá, že uplatňuje-li stěžovatel v kasační stížnosti důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., nutno konstatovat, že tento důvod na posuzovanou věc nedopadá, neboť v daném případě bylo rozhodnuto rozsudkem ve věci, takže nelze namítat nezákonnost usnesení o odmítnutí návrhu nebo zastavení řízení.

Nejvyšší správní soud v posuzované věci dále uvádí, že stěžovatel především namítá, že v předchozím řízení (jak správním, tak soudním) nebyl zastoupen zástupcem, čímž byla porušena jeho práva, a že v průběhu řízení provedený jediný pohovor, při němž některým otázkám neporozuměl, je nedostačující pro posouzení podmínek udělení azylu. Nejvyšší správní soud dovozuje, že tímto stěžovatel namítá pochybení správního orgánu, tedy důvod vymezený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud nejprve musel posoudit, zda tento důvod je přípustný ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s., podle něhož není přípustná kasační stížnost, opírá-li se mj. o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno. Stěžovatel v podané žalobě sice neuváděl vadu řízení před správním orgánem, spočívající v nedostatku zastoupení advokátem a v nekvalitně provedeném pohovoru, nicméně z toho,

že namítal obecně porušení správního řádu ze strany správního orgánu v tom, že se jeho žádostí o udělení azylu nezabýval odpovědně a svědomitě, lze připustit, že zmíněný stížnostní důvod uplatnil. Po porovnání tvrzení stěžovatele s obsahem spisu dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že k naplnění důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. tak, jak byl stěžovatelem specifikován, nedošlo. Již při sepsu žádosti o azyl dne 5. 11. 2003 potvrdil stěžovatel svým podpisem, že převzal poučení pro žadatele o udělení azylu na území České republiky v jazyce vietnamském a jeho obsahu porozuměl. Prohlásil rovněž, což rovněž potvrdil svým podpisem, že byl poučen o svých právech a povinnostech po dobu pobytu na území České republiky, a to včetně práva kdykoliv se obrátit o pomoc na Úřad Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky a kontaktovat další organizace zabývající se ochranou zájmů uprchlíků. Součástí písemného poučení o právech azyllanta je přitom též poučení o možnosti zvolit si pro řízení zástupce. Pokud tak stěžovatel neučinil, nelze v tom spatřovat pochybení ze strany správního orgánu, tedy stěžovatelem mu podkládané porušení zákona v ustanoveních o řízení podle správního řádu. Pokud jde o stěžovatelovu námitku týkající se kvality protokolu o pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu (2. 12. 2003), je třeba uvést, že tento pohovor byl proveden se souhlasem stěžovatele v jazyce vietnamském za přítomnosti tlumočníka pana B. A. Pokládáné otázky jsou jasně formulované, nelze jim vytýkat neurčitost, a stěžovatel na ně též dával jednoznačné odpovědi. S obsahem protokolu (a to s každou jeho stranou zvlášť) byl stěžovatel seznámen, souhlasil s ním, a nežádal doplnění. Každá strana protokolu je opatřena jeho podpisem. V závěru uvedl, že nežádá další doplnění ani změny, aniž by namítal skutečnosti uvedené v kasační stížnosti. Námitky proti tlumočnickovi nevznese, a tudíž jeho tvrzení, že nerozuměl při pohovoru některým otázkám, je zcela v rozporu s obsahem protokolu. Uvedený důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nebyl tudíž Nejvyšším správním soudem shledán opodstatněným.

Pokud stěžovatel namítá, že nebyl zastoupen advokátem též v řízení před Krajským soudem v Praze (výslovně to v kasační stížnosti nevymezuje), pak lze usuzovat, že se dovolává stížnostního důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. K tomu Nejvyšší správní soud dodává, že v řízení před krajským soudem podle soudního řádu správního není zastoupení účastníka advokátem povinné (narozdíl od řízení o kasační stížnosti, v němž podle § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel advokátem zastoupen). To však neznamená, že i pro řízení před krajským soudem by si nemohl stěžovatel advokáta zvolit, či o jeho ustanovení požádat soud. Pokud tak neučinil, t. j. pokud si advokáta nezvolil, ačkoliv o této možnosti byl poučen již v řízení před správním orgánem, a pokud soud o ustanovení advokáta nepožádal, pak nelze soudu vytýkat, že tak neučinil z vlastní iniciativy, nehledě k tomu, že potřeba zastoupení advokátem k ochraně práv stěžovatele v řízení před soudem z žádného úkonu stěžovatele nevyšla najevo, neboť ten podal žalobu sepsanou v českém jazyce s potřebnými náležitostmi takového podání. Nejvyšší správní soud tedy pochybení v postupu krajského soudu neshledal.

Další námitky stěžovatele v kasační stížnosti se týkají již nikoliv procesních otázek, ale věci samé, t. j. důvodů, proč pokládá rozhodnutí krajského soudu, v němž se ztotožnil se stanoviskem žalovaného o nesplnění podmínek pro udělení azylu podle § 12, 13 a 14 zákona o azylu za nesprávné. Lze z toho dovodit, že uplatňuje v tomto případě kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Ani takové pochybení však Nejvyšší správní soud v postupu krajského soudu neshledal.

Podle ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu se cizinci azyl udělí, bude-li v řízení o jeho udělení zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv

a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle ustanovení § 13 odst. 1 a 2 zákona o azylu v platném znění se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl rodinnému příslušníku azylanta, jemuž byl azyl udělen podle § 12 nebo § 14 téhož zákona, za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení azylu nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12. Rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny rozumí manžel azylanta, svobodné dítě azylanta mladší 18ti let, nebo rodič azylanta mladšího 18ti let.

Jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárních důvodů podle ustanovení § 14 zákona o azylu.

V projednávané věci správní orgán i krajský soud bezpečně z obsahu správního spisu, zejména údajů poskytnutých samotným stěžovatelem, zjistili, že žalobce v žádosti o azyl uvedl, že se ve Vietnamu seznámil s plukovníkem bojůvek menšinových národností, které jsou proti ústřední vládě. V písemně psaném prohlášení upřesnil, že se obává uvěznění za pomoc lidem menšinové národnosti, neboť na žádost svého známého (jménem BUT) vyhotovil v červnu 2000 písmena potřebná k výzdobě mládežnické klubovny. Současně uvedl, že taková písmena jsou používána také při demonstracích. Když se pak dozvěděl, že policie hledala majitele stánku, v němž stěžovatel prodával, dovozoval z toho, že je sám hledán policií za „pomoc demonstrantům“. V průběhu pohovoru na výslovný dotaz správního orgánu, proč se obává uvěznění za pomoc lidem „menšinové národnosti“, tuto skutečnost nepotvrdil a uvedl, že se zřejmě v žádosti špatně vyjádřil. K osobě údajného plukovníka ozbrojeným bojůvek menšinových národností pak na jiném místě v pohovoru uvedl, že se jedná o místního člověka, který sloužil v armádě s hodností majora. Současně stěžovatel uvedl, že v roce 1987 byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce tří let za nedovolenou výrobu jízdních kol. Na základě odvolání mu byl trest snížen na dva roky a stěžovatel byl umístěn do pracovního převýchovného tábora, odkud se mu po čtyřech měsících podařilo utéci. Následně pracoval jako pomocník v truhlárně a poté obchodoval. Nezjistil, že po útěku z vězení by jej policie hledala, neměl takovou zkušenost. V protokolu o pohovoru k důvodům žádosti o azyl uvedl, že v případě návratu do vlasti se obává nutnosti vykonat zbytek trestu. V žádosti o udělení azylu však tuto obavu neprojevil, když uvedl, že v případě svého návratu do Vietnamu se neobává ničeho, tedy ani uvěznění, ani případných obav z „nepřežití“.

Po zhodnocení takto stěžovatelem poskytnutých údajů nezbyvá Nejvyššímu správnímu soudu než se ztotožnit se závěrem žalovaného i Krajského soudu v Praze, že tvrzení stěžovatele spolu vzájemně nekorespondují, obsahují značné nepřesnosti a rozpory, což snižuje věrohodnost jeho výpovědi a nelze vyloučit ani její účelovost. Uvedené skutečnosti předně nelze ztotožnit se zákonem předpokládaným nebezpečím z pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod nebo s odůvodněným strachem z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání určitých politických názorů ve Vietnamu. Stejně tak subjektivní pocit nespokojenosti stěžovatele s ekonomickou situací ve Vietnamu nelze podřadit pod žádný z výše uvedených důvodů, na něž pamatuje ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Navíc stěžovatel neuvedl žádný případ, kdy by měl ve vlasti z výše uvedených důvodů

konkrétní problémy se státními orgány. V kasační stížnosti ostatně stěžovatel ani obavy z původně jím tvrzeného možného postihu policií za výrobu písmen na plakáty demonstrantům již vůbec neuváděl a v tomto směru nesprávnost postupu žalovaného či krajského soudu ani nevytýkal.

Nejvyšší správní soud proto neshledal nezákonnost postupu správního orgánu při posuzování podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Stejně tak neshledal nezákonnost jeho postupu ani při posuzování podmínek pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu, neboť v řízení nebylo zjištěno, že by stěžovatel byl rodinným příslušníkem azylanta, tedy osoby, které byl v České republice již azyl udělen.

Stěžovatel dále správnímu orgánu vytýká nedostatečné zohlednění jeho osobní situace ve Vietnamu při posuzování možnosti udělit humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu. Správní orgán v řízení možnost udělení humanitárního azylu stěžovateli (v rámci skutečností tvrzených stěžovatelem) zkoumal, a dospěl k závěru, že podmínky pro udělení tohoto typu azylu v daném případě splněny nebyly. Nejvyšší správní soud dodává, že udělení humanitárního azylu je na volné úvaze příslušného správního orgánu (jedná se o volnost v rámci správního uvážení, nikoliv tedy o rozhodování svévolné), a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Správní orgán posoudil jak osobní situaci stěžovatele v rozsahu jím tvrzeném, tak i stav v jeho zemi na základě zpráv, které si za tím účelem shromáždil, a které jsou podrobně popsány též v napadeném rozsudku Krajského soudu v Praze. Pokud z nich nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci. Soud posléze posuzuje pouze tolik, zda správní orgán nevybočil z obecných mezi daných základními principy platného právního řádu, zde především zákazu diskriminace či z hlediska procesních předpisů. Z předloženého spisového materiálu vyplývá, že výše citované meze správní orgán nepřestoupil, a tudíž lze o této otázce uzavřít, že krajský soud ji posoudil v souladu s platnými právními předpisy, jakož i dosavadní ustálenou judikaturou. Nejvyšší správní soud pro úplnost připomíná, že smyslem humanitárního azylu je možnost zareagovat především na zcela výjimečné případy (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať již způsobenou lidskými či přírodními faktory), jakož i na další sice nepředvídatelné situace, avšak svým způsobem zcela výjimečné. O takový případ u stěžovatele nejde.

Namítá-li stěžovatel v kasační stížnosti, že se žalovaný ani soud dostatečně nezabývaly faktem, že v případě návratu do vlasti by mu hrozilo reálné nebezpečí uvěznění za zbytek výkonu trestu, přičemž v dopise Krajskému soudu v Praze ze dne 15. 9. 2004 poukazoval na to, že podmínky ve věznicích jsou nesnesitelné vězni jsou zde mučeni a ponižováni, pak nelze s jeho tvrzením souhlasit, nehledě k tomu, že uvězněn byl údajně v roce 1987, tedy takřka před 20ti lety. Žalovaný správní orgán výslovně v napadeném rozhodnutí uvedl, že si v případě stěžovatele vyžádal konkrétní informaci MZV ČR č. j. 106847/2004-LP ze dne 18. 3. 2004, na jejíž obsah v napadeném rozsudku odkázal i Krajský soud v Praze, stejně jako na materiál Ministerstva vnitra Velké Británie – Zpráva o Vietnamu, říjen 2003. Správní orgán k tomu v napadeném rozhodnutí uvedl, že trest, který byl stěžovateli udělen za nedovolenou výrobu jízdních kol nelze považovat z hlediska jeho výše za nelidský ani ponižující. Zdůraznil, že sám stěžovatel ve svých výpovědích uvedl, že se nedomnívá, že by jeho útěk z pracovního tábora v roce 1988 byl důvodem k tomu, aby jej ve Vietnamu hledala policie, a aby měl obavu z případného dalšího uvěznění. Navíc z vlasti vycestoval až v roce 2003, tedy po 15ti letech, a to letecky, nehledě k tomu, že po dobu celých 15ti let policie po něm ve Vietnamu nepátrala. Potvrdil, že při letištní kontrole neměl žádné problémy. Nejvyšší správní

soud shodně se správním orgánem a ostatně i krajským soudem k tomu dodává, že pokud by stěžovatel byl ve Vietnamu hledán policií, či jinými státními orgány, pak by byl s největší pravděpodobností při výjezdní kontrole zadržen. Shodně s uvedenými orgány nedospěl k závěru, že stěžovateli v případě jeho návratu do vlasti hrozí mučení, nelidské či ponižující zacházení nebo trest, nebo že je jeho život ohrožen v důsledku dalších důvodů, které tvoří překážku vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Nebylo totiž zjištěno, že by jeho život byl ohrožen v důsledku válečného konfliktu a správnímu orgánu nebylo známo, že by Vietnamská socialistická republika žádala o vydání jmenovaného pro trestný čin, za který mu hrozí trest smrti. Stěžovatel rovněž není nezletilou osobou bez doprovodu, a uložení povinnosti ukončit pobyt na území České republiky po pravomocném ukončení správního řízení není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Správní orgán pak dospěl k závěru, že v daném případě nebyl shledán důvod pro vyslovení překážky vycestování. Krajský soud se s tímto závěrem zcela ztotožnil a přejal jej do odůvodnění napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud ani tuto námitku stěžovatele za důvodnou nepovažuje. V návaznosti na uvedené proto Nejvyšší správní soud uzavírá, že není dán žádný z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., pro které by bylo třeba napadené rozhodnutí Krajského soudu v Praze zrušit. Proto kasační stížnost jako nedůvodnou v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu, mj. pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle ustanovení § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť neúspěšnému stěžovateli náhrada nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti nad rámec jeho úřední činnosti náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. srpna 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu